

HANDLINGSPROGRAM 2022–

- DIREKTIONENS VILJA

Handlingsprogram för Västra Sörmlands Räddningstjänst Direktionens vilja 2022- tillsvidare

Antaget av direktionen
2022-02-16

HANDLINGSPROGRAM 2022–

- DIREKTIONENS VILJA

Innehållsförteckning

1. INLEDNING.....	1
2. BESKRIVNING AV KOMMUNERNA	1
2.1 KATRINEHOLMS KOMMUN.....	2
2.1.1.Framtid.....	3
2.2 VINGÅKERS KOMMUN	4
2.2.1.Framtid.....	5
3. STYRNING AV SKYDD MOT OLYCKOR	5
4. RISKER	6
4.1 ÖVERGRIPANDE.....	6
4.2 BRAND I BYGGNAD	8
4.3 BRAND UTOMHUS	9
4.4 TRAFIKOLYCKA	10
4.5 OLYCKA MED FARLIGA ÄMNEN	11
4.6 NATUROLYCKA.....	12
4.7 DRUNKNING.....	12
4.8 SUICID.....	13
5. VÄRDERING	13
6. MÅL	16
6.1 KOMMUNERNAS MÅL	16
7. FÖREBYGGANDE – FÖRMÅGA OCH VERKSAMHET	17
7.1 TILLSYN	18
7.2 STÖD TILL DEN ENSKILDE.....	19
7.3 RENGÖRING OCH BRANDSKYDDSKONTROLL	20
7.4 ÖVRIGA FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER	21
8. RÄDDNINGSTJÄNST – FÖRMÅGA OCH VERKSAMHET.....	21
8.1 ÖVERGRIPANDE.....	21
8.1.1 Tillgång till egna resurser och i samverkan med andra räddningstjänster.....	22

HANDLINGSPROGRAM 2022–

- DIREKTIONENS VILJA

8.1.2	Samverkan med andra räddningstjänster.....	23
8.1.3	Vatten till brandsläckning	23
8.1.4	Varning och alarmering	24
8.1.5	Tid från larm till att räddningsstyrkan är framme	24
8.2	BESKRIVNING AV FÖRMÅGA PER OLYCKSTYP.....	25
8.2.1	Brand i byggnad.....	26
8.2.2	Brand ute.....	28
8.2.3	Trafikolycka	29
8.2.4	Olycka med farliga ämnen	31
8.2.5	Naturolycka.....	33
8.2.6	Drunkning	34
8.2.7	Suicid/nödställd person.....	35
8.3	LEDNING I RÄDDNINGSTJÄNSTEN	36
8.4	SAMTIDIGA OCH OMFATTANDE RÄDDNINGSSATSER.....	37
8.5	RÄDDNINGSTJÄNST UNDER HÖJD BEREDSKAP	37
9	UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH LÄRANDE.....	38
9.1	MEDLEMSDIALOG	39
	BILAGA A: DOKUMENTFÖRTECKNING.....	40
	BILAGA B: BESKRIVNING AV SAMRÅD	43
	BILAGA C: HAMNAR OCH DESS GRÄNSER I VATTEN.....	44

1. Inledning

Detta dokument utgör handlingsprogram enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) 3 kap. 3§ och 8§ och omfattar Katrineholm och Vingåkers kommuner. Enligt bestämmelserna i LSO har kommunen skyldighet att upprätta ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst. Handlingsprogrammet ska beskriva hur verksamheten är planerad och organiserad samt risker för olyckor som kan leda till en räddningsinsats. Likväl ska kommunens förmåga att genomföra räddningsinsatser under fred och under höjd beredskap beskrivas.

2. Beskrivning av kommunerna

Västra Sörmlands Räddningstjänst (VSR) är ett kommunalförbund bestående av Katrineholm och Vingåkers kommuner. Förbundet styrs av en direktion med ledamöter från båda medlemskommunerna. Medlemmarna i direktionen väljs genom indirekta val. Varje ledamot har sin hemort, var och en har nominerats av ett parti och utsetts av respektive kommuns fullmäktige. Ledamöterna ska verka för förbundets bästa i enlighet med vad som kommit fram i medlemsuppdraget.

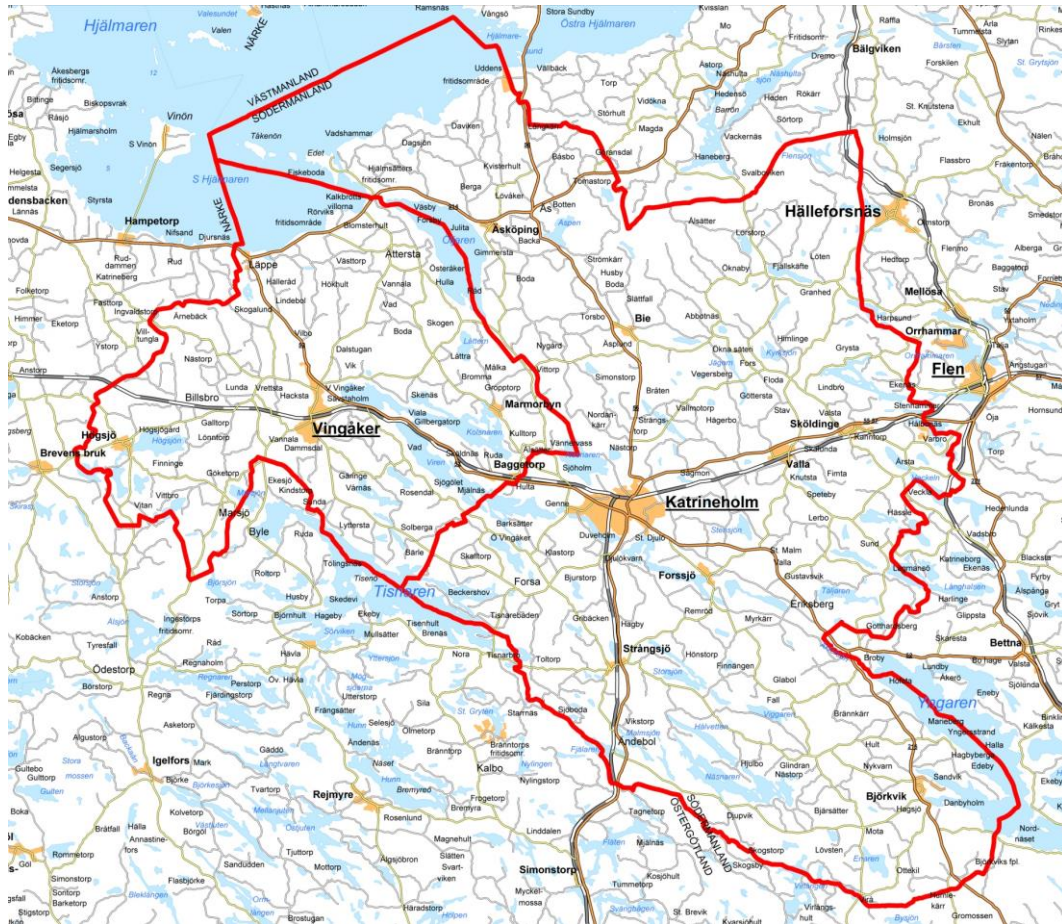
Medlemskommunerna har utformat ett uppdrag till förbundet för innevarande mandatperiod. Medlemmarna har överlämnat ansvaret för detta uppdrag till VSR med undantag av samordningsansvaret för skydd mot andra olyckor än bränder, detta ansvar ligger kvar hos medlemskommunerna. Handlingsprogrammet är direktionens beskrivning av hur uppdraget ska utföras.

43 909 människor bor sammantaget i Katrineholm och Vingåkers kommuner. Befolkningsstatistik framgår av tabell 1 nedan.

	Folkmängd	Kvinnor (%)	Män (%)	Medelålder (år)	Född utomlands (%)	Medelinkomst (per månad 2019)
Katrineholm	34 765	49,8 %	50,2 %	42,5	19,3	25 442 kr
Vingåker	9 144	48,9 %	51,1 %	44,4	15,1	24 825 kr
Sverige	10 379 295	49,7 %	50,3 %	41,4	19,7	27 700 kr

Tabell 1. Befolkningsstatistik för Katrineholm och Vingåker samt Sverige som helhet. Siffrorna avser slutet av 2020. Källa: kommunsiffror.scb.se

Tillsammans har kommunerna en yta på cirka 1 630 km² (land och vatten). Området som Västra Sörmlands Räddningstjänst täcker in framgår av figur 1 nedan.

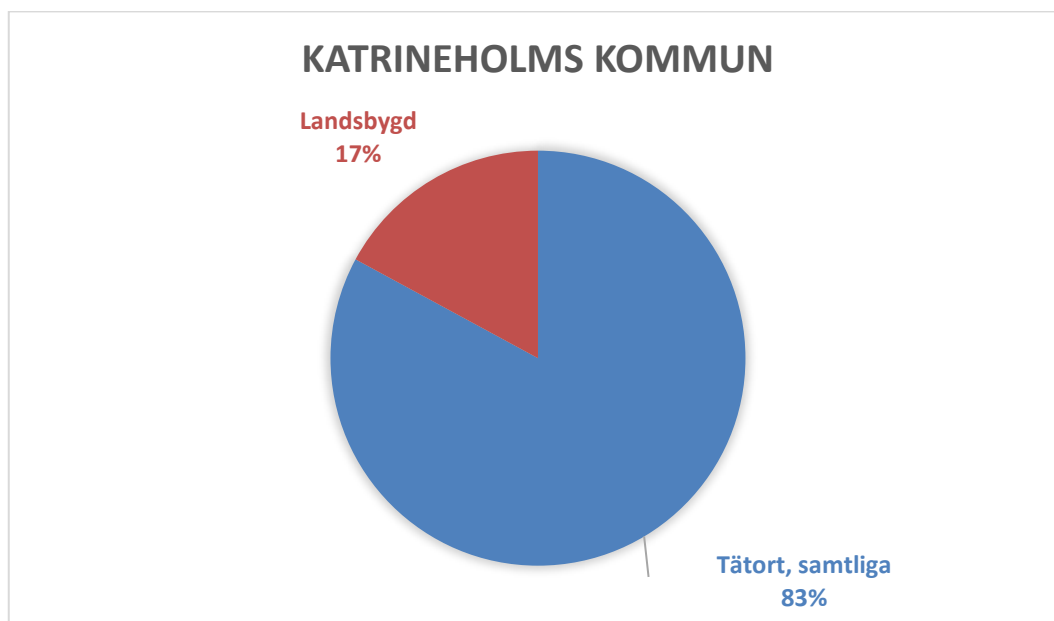
Figur 1. Karta över Katrineholm och Vingåkers kommuner

2.1 Katrineholms kommun

Katrineholms kommun är till ytan ca 1 190 km² och består av centralorten Katrineholm samt tätorterna Valla, Sköldinge, Forssjö, Bie, Björkvik, Strångsjö och Äsköping. Cirka 23 300 personer bor i centralorten Katrineholm och cirka 11 500 personer bor i de omkringliggande tätorterna på landsbygden, vilket befolkningsmässigt gör Katrineholm till en mindre tätort.^{1, 2}

¹ [Katrineholms kommun – Wikipedia](#) (2021-10-13)

² [Kommungruppsindelning | SKR](#)

Figur 2. Så många bor i och utanför tätorter i Katrineholms kommun³

Katrineholm ligger i korsningen mellan västra och södra stambanan och dessutom möts riksvägarna 52, 55, 56 och 57 i kommunen. Inom en radie av 10 mil från Katrineholm ligger städer som Örebro, Linköping, Norrköping, Västerås, Eskilstuna, Nyköping samt Stockholm och inom en radie på 15 mil nås en tredjedel av Sveriges befolkning. De största arbetsgivarna, förutom Katrineholms kommun, är Region Sörmland, SKF Mekan AB, Kronfågel, Sörmlands Printing Solutions och K-Prefab AB.⁴

2.1.1.Framtid

Katrineholms mål är att kommunen ska växa och att den totala befolkningen ska uppgå till 40 000 invånare år 2030. Målet är att fördelningen av kommunens befolkning även i framtiden är ungefär densamma som idag, det vill säga ungefär 70 % i staden (centralorten) och 30 % på landsbygden (övriga tätorter samt landsbygd). Fler invånare innebär ett behov av fler bostäder. Det betyder även utbyggnad av service och arbetsplatser, av infrastruktur, varsamhet om grönområden och möjliggörandet av fler mötesplatser.⁵

Katrineholms kommun har idag en lägre andel invånare i yngre medelåldern än riket i övrigt och här bor fler äldre än genomsnittet. För att befolkningen i Katrineholm ska fortsätta växa i framtiden är det i första hand flyttnettot, det vill säga att fler flyttar in i kommunen och färre som flyttar ut, som behöver påverkas.

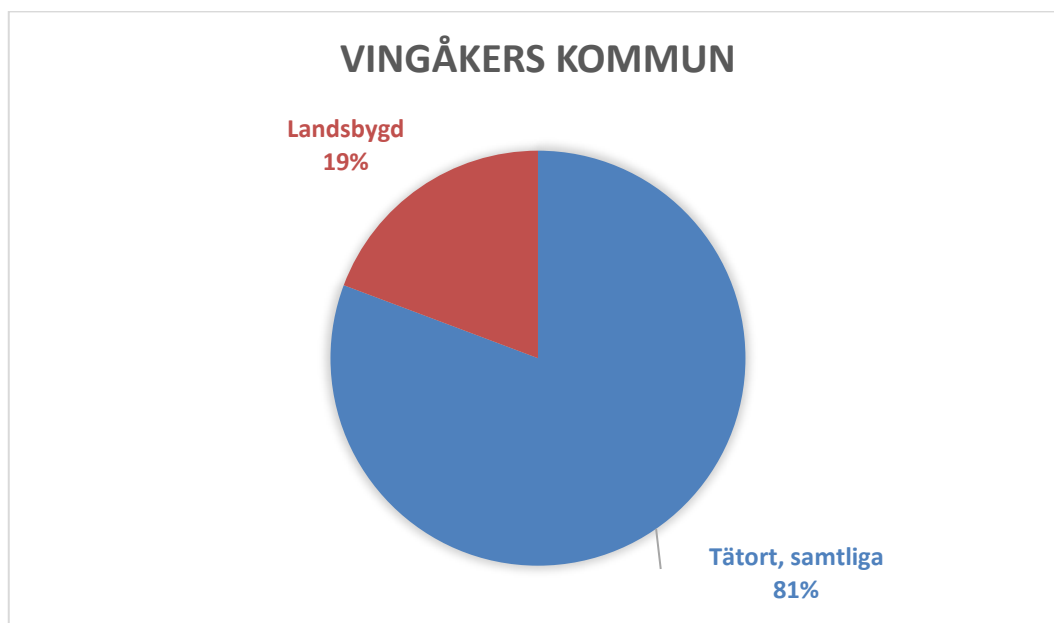
³ [Kommuner i siffror \(scb.se\)](https://www.scb.se/om-scb/nyheter/2021-10-13-kommuner-i-siffror) (2021-10-13)

⁴ [Översiktsplan 2030 Katrineholms kommun - del staden.pdf](#)

⁵ [Översiktsplan 2030 Katrineholms kommun - del staden.pdf](#)

2.2 Vingåkers kommun

Vingåkers kommun är till ytan ca 440 km² och består av centralorten Vingåker samt tätorterna Högsjö, Baggetorp, Marmorbyn och Läppe. Cirka 4 500 personer bor i centralorten Vingåker och cirka 4 600 personer bor i de omkringliggande tätorterna vilket befolkningsmässigt gör Vingåker till en landsbygdskommun. Många boende i Vingåker pendlar ut från kommunen för att arbeta.^{6,7}

Figur 3. Så många bor i och utanför tätorter i Vingåkers kommun.⁸

Kläder är en viktig del av Vingåkers historia, från 1900-talets konfektionsindustri och fram till dagens stora butik, Factory Outlet, som lockar många besökare. Den färgglada folkdräkten från Vingåker är en av de äldsta i Sverige. Dräkten tillhörde bönderna och bars fram till mitten av 1800-talet. Än idag är intresset stort kring den flera hundra år gamla vingåkersdräkten.⁹

Närheten till vacker natur präglar Vingåkers kommun. Här finns vandringsstigar som bjuder på natursköna miljöer och ett rikt djurliv. Bland annat så finns tre naturreservat: Igelbålen strax norr om Vingåker, Perstorpskogen och Tomsängen i närheten av Högsjö. Vingåker är omgivet av många sjöar och vattendrag.

Cirka en tredjedel av alla företagare i Vingåkers kommun är verksamma inom de areella näringarna, det vill säga jordbruk, skogsbruk och vattenbruk. Det är näringar som tydligt präglar miljön och som indirekt skapar sysselsättning inom andra typer av verksamheter.

---

⁶ [Vingåkers kommun – Wikipedia](#) (2021-10-13)

⁷ [Kommungruppsindelning | SKR](#)

⁸ [Kommuner i siffror \(scb.se\)](#) (2021-10-13)

⁹ [Kommunal-utvecklings-och-serviceplan-for-Vingakersbygden.pdf](#)

2.2.1.Framtid

Den 18 april 2016 antog kommunfullmäktige i Vingåker en varumärkesplattform för Vingåkers kommun. Den syftar till att gemensamt och strategiskt lyfta det som är attraktivt med Vingåkers kommun. Samtidigt visar varumärkesplattformen vad som behöver utvecklas och förbättras för att bli ännu mer attraktiva med löfte om att Vingåkersbygden ska bli Sveriges smartaste landsbygd. Detta ligger till grund för utvecklingsstrategin, vars syfte är att skapa ett långsiktigt arbete med landsbygdsutveckling för att uppnå denna vision. Med landsbygdsutveckling menas utveckling av den rena landsbygden, de mindre tätorterna samt Vingåker centralort.¹⁰ Vingåkers mål är att kommunen ska växa och att den totala befolkningen ska uppgå till 9 600 invånare år 2030. Fler invånare innebär ett behov av fler bostäder. De planer som pågår avser slottsområdet, Östra Hagnäset. Baggetorp och Marmorbyn. Det betyder även utbyggnad av service och arbetsplatser, av infrastruktur, varsamhet om grönområden och möjliggörandet av fler mötesplatser.

3. Styrning av skydd mot olyckor

Kommunens uppdrag är sex stycken enligt Lag (2003:778) skydd mot olyckor (LSO):

- Samordna verksamheten
- Underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter genom rådgivning, utbildning och information m.m.
- Tillsyn av den enskildes ansvarstagande.
- Sotning och brandskyddskontroll.
- Utföra räddningstjänst.
- Lära och utvecklas genom att undersöka olycksorsak och insatsers genomförande samt nyttja erfarenhetsåterföring m.m.

Dessa uppdrag ska sammantaget skapa ett tillfredsställande och likvärdigt skydd.

Utifrån lagstiftningen och förhållandena i Katrineholm och Vingåker har medlemmarna utformat ett uppdrag till VSR. Medlemmarna har i vissa avseenden valt att uttrycka en högre ambition än lagstiftningens krav. VSRs myndighetsroll i förebyggande frågor är strikt kopplat till det brandförebyggande området. Medlemmarna har dock valt att VSR ska underlätta för enskilda att ta sitt ansvar inom alla typer av olyckor som leder till räddningsinsatser. Detta ska göras utan att inkräkta på annan myndighets ansvar. Syftet med denna ambition från medlemmarna är att de erfarenheter som vinnas vid räddningsinsatser ska komma andra till del.

Direktionen konstaterar därmed att VSR i förebyggande frågor, förutom brandskydd, också ska arbeta med trafiksäkerhet, vattensäkerhet och

---

¹⁰ [Kommunal-utvecklings-och-serviceplan-for-Vingakersbygden.pdf](#)

suicidprevention. VSR ska samordna det brandförebyggande arbetet och medlemskommunerna samordnar övrigt olycksförebyggande arbete. I det brandförebyggande arbetet ingår också hur VSR och kommunen organiserar och samverkar kring eldningsförbud. Medlemskommunerna har dock ansvaret såsom enskild att ha ett eget systematiskt brandskyddsarbete. Förutom LSO svarar VSR för tillståndshantering och tillsyn med avseende på hantering av brandfarliga- och explosiva varor enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Uppdraget går att läsa i sin helhet på förbundets hemsida, www.vsr.nu.

4. Risker

Detta kapitel är en sammanfattning av den riskanalys som gjordes under 2021¹¹. Det är en omöjlighet att förutspå framtiden men genom att analysera tidigare inträffade händelser kan man göra kvalificerade gissningar för att förekomma och vara så väl förberedd som möjligt på det som framtiden kan komma att erbjuda.

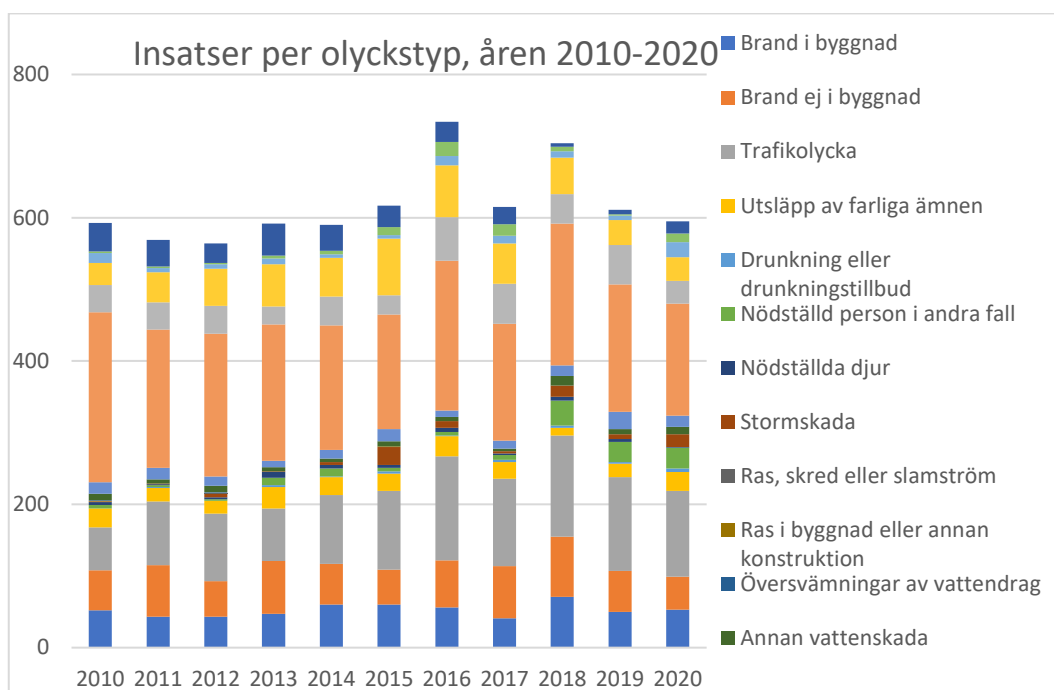
4.1 Övergripande

Det finns enligt LSO fyra kriterier som alla ska uppnås för att en räddningsinsats ska anses motiverat som kommunal räddningstjänst: behovet av ett snabbt ingripande, det hotade intressets vikt, kostnaderna för insatsen och omständigheterna i övrigt.

Varje år rycker räddningstjänsten VSR i snitt ut på ca 675 stycken räddningsinsatser där den enskilde inte längre kan hantera situationen utan behöver samhällets hjälp. Mellan 2010 och 2020 har antal insatser varierat mellan 590 st. (2014) och 734 st. (2016).

---

¹¹ Bilaga A, *Riskanalys för händelser som kan föranleda räddningsinsats*

Figur 4. Antal insatser uppdelat per olyckstyp, år 2010-2020, VSR

Inom Västra Sörmlands Räddningstjänsts område finns ett antal riskobjekt. Med riskobjekt avses här så kallade Sevesoanläggningar eller farliga verksamheter.

Sevesoanläggningar är anläggningar där stora mängder farliga kemikalier hanteras och som omfattas av krav enligt Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. I lagstiftningen finns två kravnivåer: lägre och högre. Ågarna och verksamheterna har krav på sig att regelbundet genomföra riskanalyser och handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas.

Farlig verksamhet enligt LSO är en anläggning där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljö.

Anläggningens ägare eller den som utövar verksamheten på anläggningen är skyldig att i skäligen omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta åtgärder för att begränsa sådana skador, enligt LSO 2 kap. 4§. Denna beredskap ska komplettera kommunens beredskap för räddningsinsats. Det är Länsstyrelsen som beslutar vilka anläggningar i länet som omfattas av denna paragraf. Flygplatser som har godkänts enligt 6 kap. 9§ första stycket i luftfartslagen ska också omfattas av 2 kap. 4§ enligt LSO. Alla Sevesoanläggningar oavsett kravnivå klassificeras som farliga verksamheter.

Av tabell 2 framgår vilka Seveso-anläggningar och farliga verksamheter enligt LSO 2 kap 4§ som finns i Katrineholm och Vingåkers kommuner 2021. Ytterligare information om respektive verksamhet finns på kommunernas webbplatser och www.vsr.nu

Anläggning	Kommun	Seveso	Farlig verksamhet LSO: 2 kap 4§
SKF Mekan	Katrineholm	Nej	Ja
Nammo Sweden AB	Vingåker	Högre kravnivån	Ja
NCC Industry AB	Katrineholm	Lägre kravnivån	Ja

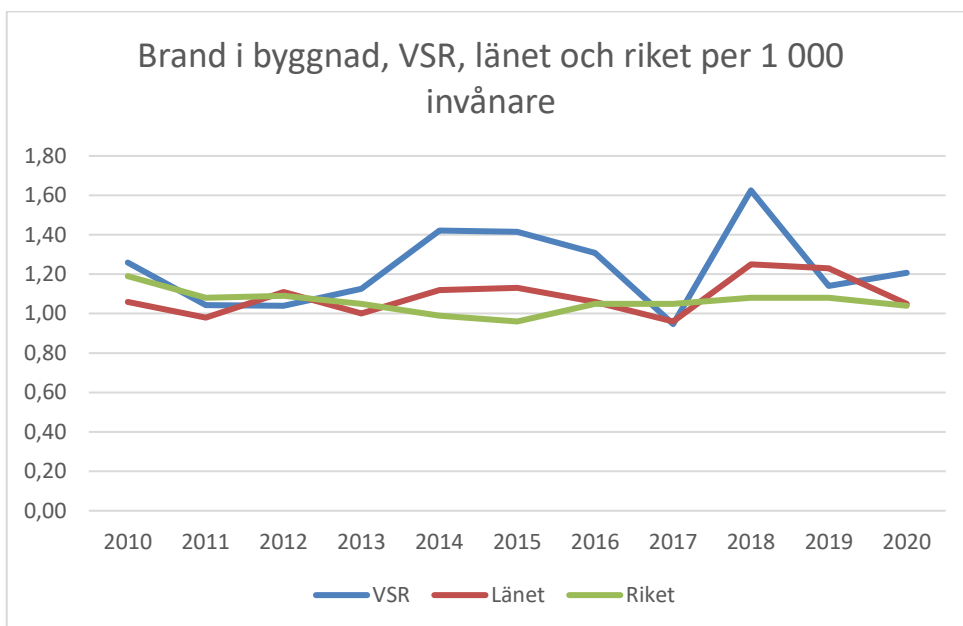
Tabell 2. Seveso-anläggningar och farliga verksamheter i Katrineholm och Vingåkers kommuner.

Med dessa verksamheter i regionen finns en risk för att farliga utsläpp eller komplicerade bränder kan uppkomma. Sannolikheten för att en olycka ska hända samt konsekvenserna av en olycka på dessa anläggningar minskas något på grund av den omfattande tillsynsverksamheten från olika myndigheter, samt höga krav på verksamheternas interna skyddsarbete.

4.2 Brand i byggnad

Olyckstypen brand i byggnad kan delas upp efter byggnadstyper. Det är nästan uteslutande vid brand i bostad som människor omkommer. Endast några procent av dödsbränderna sker på vårdboenden. I andra byggnadstyper omkommer sällan någon vid brand. Fördelningen av skadade vid brand är liknande, men här sker procentuellt fler personskador på vårdboenden, byggnader med allmän verksamhet och industrier. De sammanlagda direkta och indirekta samhällskostnaderna för bränder i förbundets område uppgår uppskattningsvis till runt 200 miljoner kronor per år, men det är en siffra med stor osäkerhet och variation. En större brand kan orsaka stora direkta kostnader men också omfattande störningar för en verksamhet eller delar av samhället.

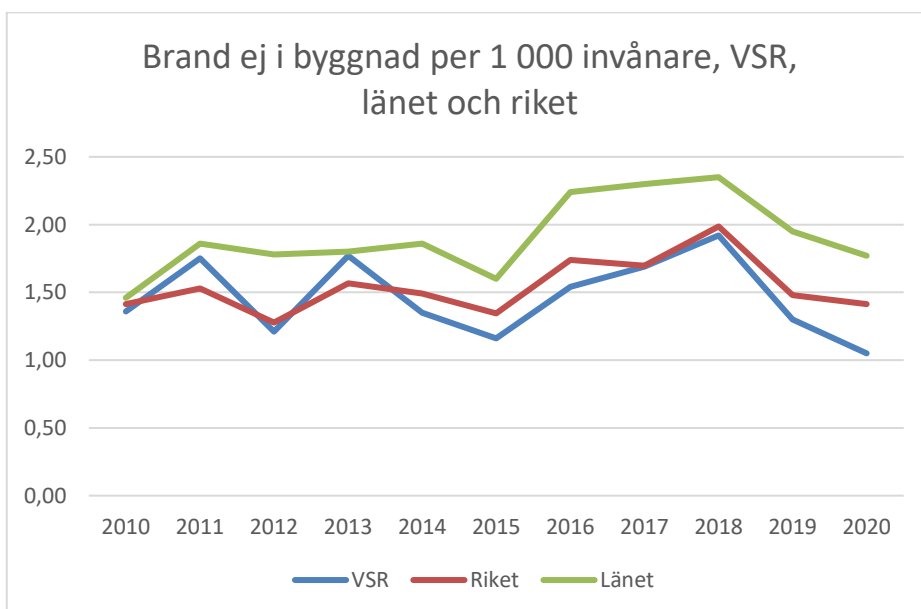
Det inträffar flest bränder inom boende och vårdmiljön. Det inträffar fler bränder per invånare i förbundets område än i riket och länet. Av de skador och dödsfall som inträffar på grund av bränder så sker de flesta i flerbostadshus och därefter i villor. Andelen äldre personer som bor kvar och i vissa fall vårdas i hemmen ökar. Det medför att antal bränder i bostäder och dess konsekvenser kan förväntas öka i framtiden. Antalet bränder i skola eller förskola bedöms inte förändras i framtiden.

Figur 5. Fördelning av räddningsinsatser vid brand i byggnad per 1 000 invånare, medeltal år 2010-2020, VSR, länet och riket

4.3 Brand utomhus

Till denna kategori räknas alla bränder som inte skett i en anläggning eller byggnad, det vill säga i skog, soptunnor, fordon med mera. Trenden för bränder i annat än byggnad är något sjunkande under mätperioden. Nivån för VSR följer rikets värden medan nivån mot länet är betydligt lägre.

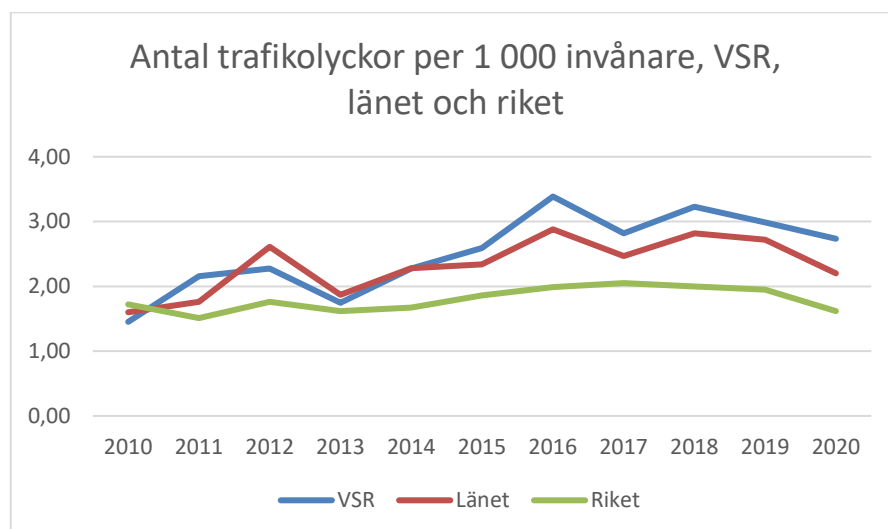
Figur 6. Antal bränder i kategorin brand utomhus per 1 000 invånare, år 2010-2020, VSR, länet och riket

Statistiken visar tydligt att den vanligaste branden utanför byggnad är en bilbrand (20 %) och därefter gräsbränder (13 %), skogsbrand (9 %), följt av brand i containers (8 %). Brand i bil och containers visar sig ofta vara anlagda och kan antas bidra till den tydliga överrepresentationen av avsiktliga bränder i kategorin brand ute. Andra vanliga orsaker till att brand uppkommer är fel i utrustning och grillning, vilka kan orsaka markbränder.

VSR har tidigare varit förskonade när det gäller stora bränder i skog och mark. Dock visar de stora skogsbränderna i Sverige på vikten av god förmåga till ledning och tillgång till resurser. Kommunen har stora ytor skog, även om statistiken historiskt inte visat hög sannolikhet för skogsbränder så är det konstaterat att en skogsbrand kan få stora konsekvenser och det kräver stora resurser. I framtiden kommer klimatet att bli varmare vilket ökar risken för skogsbränder. Orsaken är bland annat att skogsbrandssäsongen blir längre, risken för åskväder ökar samt ökad risk för extremväder med hetta och torka. Det medför att ett ökat antal bränder i skog och mark med ökad intensitet kan väntas i framtiden. Följaktligen behöver kommunerna ha en god beredskap att hantera skogsbränder.

4.4 Trafikolycka

Förbundet har generellt ett högre antal trafikolyckor i förhållande till folkmängden än både riket och länet. Avvikelsen mot riket är betydligt högre än mot länet. Anledningen till att antalet trafikolyckor är större både inom VSR och länet beror troligtvis på de många riksvägar som går genom VSRs område och där det råder ett högt trafikflöde.

Figur 7. Antal trafikolyckor per 1 000 invånare, år 2010-2020, VSR, länet och riket

Statistiken visar att trafikolyckor främst inträffar mellan klockan tolv mitt på dagen och klockan sju på kvällen. Allra högst olycksfrekvens är det mellan klockan fyra och fem på eftermiddagen. Konsekvenserna av trafikolyckor påverkar främst liv och hälsa, men transportlederna som påverkas kan ofta få

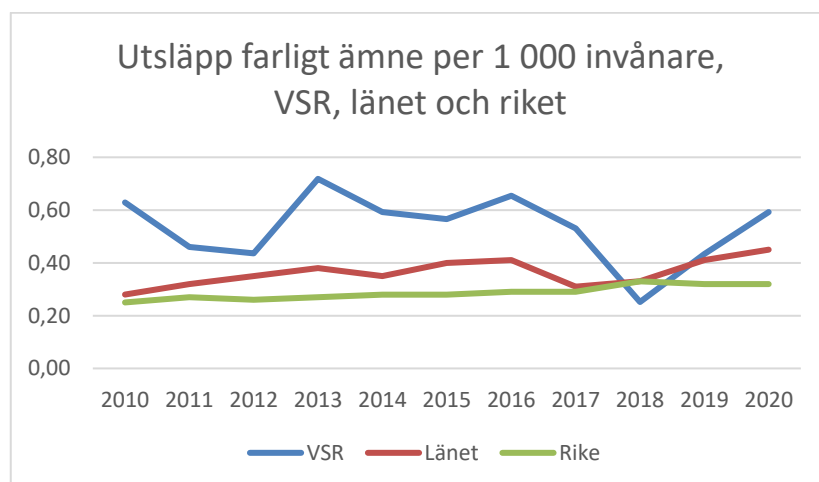
konsekvenser på samhället i stort då t.ex. riksvägar och järnvägsnätet måste stängas av under olycksarbetet. Antalet trafikolyckor med personbil bedöms inte förändras nämnvärt de kommande åren.

4.5 Olycka med farliga ämnen

Vid vissa anläggningar bedrivs verksamhet som innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön. Vid dessa anläggningar krävs en skälig beredskap som kompletterar kommunens beredskap för räddningsinsats.

Utsläpp av farligt ämne är frekvent förekommande och kan få stora konsekvenser beroende på vilket ämne det handlar om, i vilka mängder och var utsläppet sker. Vid över 90 % av utsläppen är det drivmedel eller olja som läckt ut i begränsad omfattning.

VSR har en något högre nivå av utsläpp av farligt ämne än Södermanland och landet i stort. De stora variationerna beror troligtvis på de många lastbilstransporter genom VSRs område.

Figur 8. Utsläpp farligt ämne per 1 000 invånare, år 2010-2020, VSR, länet och riket

Farligt-godsleder genom kommunerna har flyttats från tätorternas direkta centrum till att i större uträkning ledas via utkanterna av städerna. Fortfarande bor ett ganska stort antal personer inom 70 meter från farligt-godsleder. Sannolikheten för en olycka under transport av farliga ämnen är låg men konsekvenserna kan bli mycket stora. En olycka med transport av farliga ämnen medför en stor risk för liv och hälsa men även en stor risk för miljöskador. Inga större förändringar förväntas ske i hantering eller transport av farliga ämnen varvid risken bedöms oförändrad i framtiden.

4.6 Naturolycka

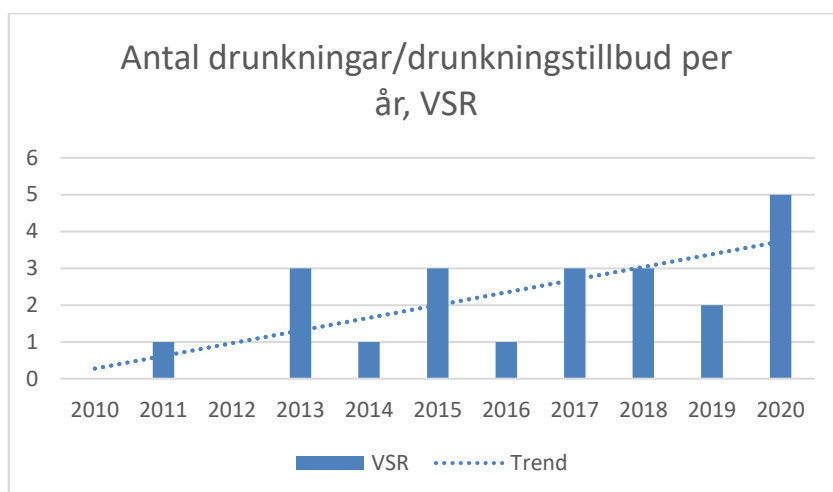
Översvämningar kan orsakas dels av skyfall eller stora mängder nederbörd på kort tid, och dels genom höga flöden i sjöar och vattendrag. Även en kombination av båda kan förekomma. En följd av klimatförändringar är att det i Sverige kan väntas bli fler skyfall och fler tillfällen med häftig nederbörd. När sådant sker klarar dagvattensystemen inte av att hantera den stora mängden vatten och översvämningar sker på olika platser. Detta sker främst lågpunkter i infrastruktur, undergångar och källare. Vid höga flöden i sjöar och åar kan det bli andra konsekvenser med större konsekvenser på områden nära vattenlinjen.

Inom olyckstypen stormskada ligger VSR högre än riket och länet. Konsekvenserna av stormskador är framför allt egendomsskador och skador som påverkar infrastruktur så som elförsörjning, väg och järnvägsnät. Störningar på vägnätet påverkar även räddningstjänstens framkomlighet.

Gällande olyckstypen ras och skred påvisar analysen av förbundets område att det inom bebyggelse på de områden som undersökts, är det inget som pekar på att det skulle vara förhöjd risk för ras eller skred. Enstaka mindre områden påvisar att det skulle finnas förutsättningar, men dessa områden är så små att det inte skulle kunna påverka i stort. I och med klimatförändringar ökar dock risken för naturrelaterade händelser som kräver insats från räddningstjänsten. Klimatförändringar medför större risk för extremväder i form av stora nederbördsmängder på kort tid, långvarig nederbörd, längre perioder med kyla/värme, ökad risk för kraftiga vindar mm.

4.7 Drunkning

Drunkningstillbudet i VSR har en stigande trend sett till de senaste åren. Vad det beror på är svårt att avgöra men ökningen verkar stämma överens i tid med att Covid-19 har inneburit att fler personer semesterar i Sverige. Majoriteten av de inträffade drunkningsolyckorna är obevitnade, det vill säga att de inträffar utan att någon ser eller uppmärksammar det. Flest drunkningsolyckor sker under juni-augusti. Antalet drunkningsolyckor och tillbud bedöms varken öka eller minska i framtiden.

Figur 9. Antal drunkningar/drunkningstillbud, år 2010-2020, VSR

4.8 Suicid

Vid hot om suicid är det viktigt med ett snabbt ingripande. Med anledning av detta larmas alltid snabbaste enhet av ”blåljusaktörerna”, polis, ambulans eller räddningstjänst. Vid hot om hoppning från höjd eller vid järnväg, samt vid hängning tillkallas räddningstjänsten alltid. Om det gäller medicinsk suicid så är det sjukvården/ambulans som är primär aktör, men räddningstjänsten kan tillkallas för dörröppning eller om de bedöms vara först på plats. När vapen, våld eller sprängmedel är inblandat blir händelsen polisiär. VSR larmas cirka 20 gånger per år.

I hela befolkningen 16–84 år har totalt 3 procent haft suicidtankar under 2020 enligt den nationella folkhälsoenkäten. Därutöver uppgav 10 procent att de haft suicidtankar tidigare i livet. Sammanlagt har alltså 13 procent av befolkningen haft suicidtankar någon gång. Antal suicidlarm kommer troligen att öka i framtiden.¹²

5. Värdering

Detta kapitel utgör en värdering av riskerna inom VSRs område och de slutsatser som dras i den genomförda riskanalysen.

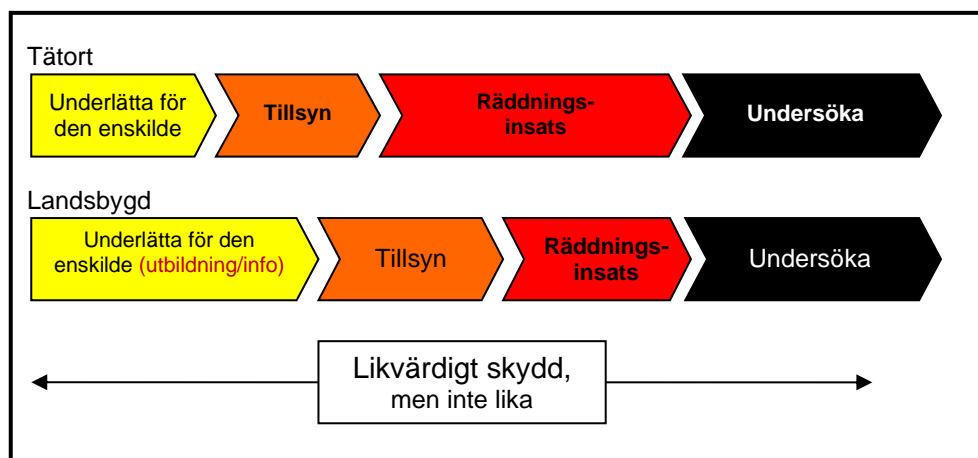
VSR prioriterar det förebyggande arbetet. Vi gör det för att värdet av uteblivna olyckor är större än enstaka räddningsinsatser. VSR är medvetna om att detta ställningstagande är svårt att utvärdera. Uteblivna olyckor märks inte, de kan inte rapporteras.

VSR ska erbjuda enskilda ett likvärdigt skydd. Det innebär att vi anpassar verksamheten efter riskerna. I tätorterna är förmågan att göra räddningsinsatser

¹² [Psykisk hälsa och suicidprevention \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/psykisk-halsa-och-suicidprevention/)

större än på landsbygden. Vi kompenserar det genom att göra mer förebyggande insatser på landsbygden. Vår samlade förmåga ska vara störst där riskerna är störst.

Figur 10. Likvärdigt skydd men inte lika, räddningstjänst i tätort och landsbygd

- **Brand i byggnad**

Den senaste forskningen har observerat att omkomna och skadade kommer från helt skilda grupper i befolkningen. De grupper av individer som har den högsta risken att omkomma skadas mer sällan och de grupper som skadas mer sällan omkommer oftare. Ur ett förebyggande perspektiv är detta en utmaning när insatserna ska individanpassas.

Likaså en ökande befolkning generellt och ett särskilt ökande antal äldre (80 år och äldre) och deras relativa högre risk, gör det extra viktigt att fortsätta det förebyggande arbetet mot brand i byggnad.

Att hitta former för att individanpassa brandskydd genom att identifiera riskgrupper med gemensamma behov och ta fram arbetssätt för att nå dem. Arbeta för fler brandvarnare i hemmet och ökad kunskap och förmåga att agera vid brand.

Nya sätt att bygga på samt nya byggnadsmaterial kommer att förändra riskbilden. Skyddet mot byggnads- och dödsbränder behöver därför ges ett ökat fokus.

- **Brand utomhus**

Den vanligaste brandorsaken när det gäller brand i annat än byggnad är avsiktlig brand, vilket är komplext att förebygga och kräver gemensamma insatser från flera aktörer.

Kommunen har stora ytor skog och även om statistiken historiskt inte visat hög sannolikhet för skogsbränder så är det konstaterat att en skogsbrand kan få stora konsekvenser och det kräver stora resurser. Följaktligen behöver kommunerna ha en god beredskap att hantera skogsbränder.

- **Trafikolycka**

VSR har ett högre antal trafikolyckor i förhållande till folkmängden än både riket och länet. Avvikelsen mot riket är betydligt högre än mot länet. De uppdaterade riksvägarna med mer mötesfri sträckning kommer dock innebära att antalet allvarliga olyckor minskar även om det totala antalet olyckor inte minskar.

Infrastrukturen inom VSRs område måste fortsätta att utvecklas. VSR kan inte själva påverka trafiknätet vilket ger att samarbete med andra myndigheter är nödvändigt. VSR behöver fortsätta att utveckla sitt trafiksäkerhetsprojekt riktat till ungdomar.

- **Drunkning**

Drunkningstillbudet i VSR har en stigande trend sett till de senaste åren. Vad det beror på är svårt att avgöra men ökningen verkar stämma överens i tid med att Covid-19 har inneburit att fler personer semesterar i Sverige. En åtgärd är att säkerställa att det finns livbojar på platser där risken för drunkning är som störst, vid badplatser och bryggor, en annan att informera om utlåning av flytvästar och säkerhetsutrustning till is-aktiviteter för att öka användningen av säkerhetsutrustning på sjön. I dagsläget finns utrustning att låna hos Fritidsbanken i Katrineholm och Vingåker och på Djulö camping finns flytvästar att hyra.

- **Olyckor med farliga ämnen**

Vid vissa anläggningar bedrivs verksamhet som innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön. Vid dessa anläggningar krävs en skälig beredskap som kompletterar kommunens beredskap för räddningsinsats.

VSR har en något högre nivå av utsläpp av farligt ämne än Södermanland och landet i stort. De stora variationerna beror troligtvis på de många lastbilstransporterna genom VSRs område. Vägtransport av farligt gods leds idag runt stadskärnorna, vilken minskat risken för att större utsläpp ska påverka liv och hälsa.

- **Naturolyckor**

Kommunerna arbetar aktivt med dessa frågor tillsammans med andra myndigheter. Det finns dock inget som pekar på att det skulle vara några förhöjda risker för ras och skred eller översvämningar i jämförelse med andra kommuner i landet. Däremot har VSR betydligt fler olyckor till följd av stormskador än riket i övrigt.

6. Mål

Den övergripande målsättningen med lagstiftningen i LSO mynnar ut i tre nationella mål:

- Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.
- Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.
- Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador.

2009 tog MSB på uppdrag av regeringen fram en nationell strategi för hur brandskyddet kan stärkas genom stöd till enskilda. I den nationella strategin formulerades visionen att *"Ingen i Sverige ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand"*¹³.

Utifrån de nationella målen i LSO, den nationella strategin för stärkt brandskydd, den riskbild med tillhörande värdering som presenterats i tidigare kapitel samt den politiska viljan som uttryckts i direktionens arbete har sju mål formulerats för verksamheten från 2022. Målen utgör de övergripande lokala verksamhetsmålen som ska finnas i enlighet med MSB:s föreskrift om innehåll och struktur i kommunens handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst.

Dessa mål knyts till olika indikatorer, nyckeltal, för att underlätta uppföljning av måluppfyllelse. Flera indikatorer som har följts upp under tidigare programperiod kommer att fortsätta användas, då kontinuitet i mätningar ger större träffsäkerhet i analyserna över tid. Måluppfyllelsen presenteras översiktligt på samtliga direktionmöten samt i förbundets del- och årsredovisningar.

Målen riktar sig till alla som bor, verkar och vistas i kommunerna, oavsett andra omständigheter. För de som har svårare att ta sitt eget ansvar måste VSR alltid vara redo att göra mer.

6.1 Kommunernas mål

Kommunfullmäktige i Katrineholm respektive Vingåker har gett följande uppdrag till VSR. Det fullständiga uppdraget till VSR finns att läsa i sin helhet på förbundets hemsida www.vsr.nu

---

¹³ [Ingen ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand : en nationell strategi för att stärka brandskyddet för den enskilda människan \(msb.se\)](http://www.msb.se)

Förbundets huvuduppgift är att arbeta förebyggande och stödja den enskilde så att denne kan ta sitt ansvar för att eliminera, förhindra och begränsa olyckor. Förbundets andra uppgift ska vara att på ett effektivt sätt hantera behovet av akuta skadeavhjälpanse insatser.

I tabell 2 nedan presenteras förbundets mål för verksamheten tillsammans med en beskrivning av målen.

	Mål	Beskrivning/Förklaring
1	Säkerställa en långsiktig effektiv verksamhet	Målet och resultatet har ambition att beskriva verksamhetens kvalitet och effektivitet.
2	Trygghetsskapande och olycksförebyggande verksamhet	Målet och resultatet har ambition att visa hur VSR bidrar till ökad trygghet och säkerhet för invånarna i respektive medlemskommuner.
3	Minska antalet personer som skadas eller omkommer i olyckor, som föranleder räddningsinsats	Målet och resultatet har ambition att beskriva verksamhetens kvalitet och effektivitet.
4	Öka verksamhetens effektivitet och kvalitet genom samverkan intern och externt	Målet och resultatet har ambition att beskriva verksamhetens kvalitet och effektivitet.
5	Ökad kunskap och förmåga hos allmänheten om olycksförebyggande och skadebegränsande åtgärder.	Den enskildes förmåga lyfts ofta fram som den mest effektiva åtgärd för att åstadkomma ett tryggare samhälle. Hur denna förmåga utvecklas är intressant för kommunerna att följa. Målet är begränsat till olyckor som kan föranleda räddningsinsats.
6	Vid 100 procent av alla olyckor ska första enhet vara framme inom den tid som anges i handlingsprogrammets förmågekarta.	Det nationella målet är att räddningsinsats ska ske inom godtagbar tid. Detta mål är kommunernas lokala tolkning. Istället för att koppla framkomsttiden till vissa orter har tiden kopplats till handlingsprogrammets förmågekarta.
7	Vid 60 procent av alla olyckor som uppfyller kriterierna för räddningstjänst enligt LSO ska en första insats ske av enskilda	Vid insatser som görs av räddningsstyrkan ska detta mätas. Detta kan också ses som ett kvitto på hur väl utbildning till allmänheten har haft förväntad effekt.

Tabell 3. Västra Sörmlands Räddningstjänsts mål för verksamheten med beskrivning av målen.

7. Förebyggande – förmåga och verksamhet

Det olycksförebyggande arbetet syftar främst till att förebygga bränder. Huvudansvaret för samordning av kommunernas arbete med skydd mot olyckor finns kvar i respektive kommun.

VSRs brandförebyggande verksamhet syftar till att säkerställa ett skäligt brandskydd för den enskilde, samt en säker hantering av brandfarlig och explosiv vara i Katrineholm och Vingåkers kommuner. Den brandförebyggande verksamhetens huvudsyfte är att säkerställa skydd för liv och hälsa samt att arbeta för att den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd. Detta kan sägas vara de effekter som den förebyggande verksamheten arbetar för att uppnå. Centrala utgångspunkter i det förebyggande arbetet är de sju mål som beskrivs i kapitel 6 och som har sin utgångspunkt i riskanalysen med tillhörande riskvärdering. Andra utgångspunkter är de nationella målen i LSO, kraven i LBE samt den nationella strategin om ett stärkt brandskydd.

För att åstadkomma detta finns ett flertal olika verktyg som information och rådgivning, extern utbildning, tillsyn enligt LSO och LBE, hanteringstillstånd för brandfarlig och explosiv vara, samverkan med andra organisationer samt rengöring (sotning) och brandskyddskontroll av fasta förbränningsanordningar.

Hela organisationen bidrar på olika sätt till det olycksförebyggande arbetet. Ansvaret för den förebyggande verksamheten finns inom funktion förebyggande där specialistkompetens finns samlad i form av en brandingenjör och en brandinspektör. Tre personer ur den operativa styrkan är utbildade för att genomföra enklare tillsyner.

VSR arbetar aktivt med att säkerställa en hög kompetens inom brandskydd, brandfarlig vara, juridik med mera för att säkerställa att tillsyns- och tillståndprocesserna sker på ett rättssäkert, effektivt och pedagogiskt sätt.

VSR ska biträda andra myndigheter med sin sakkunskap. VSRs sakkunskap är särskilt värdefull för till exempel samhällsbyggnadsförvaltningarna i medlemskommunerna i samband med den fysiska planeringen eller vid granskning av brandskyddsdokumentation. Riskanalysen och riskvärderingen visar bland annat på att nya byggmetoder, material och teknik i kombination med omfattande nybyggnation i kommunerna gör att VSR behöver vara aktiva i byggprocessen. VSR ska utveckla samarbetsformer med dessa myndigheter så att VSRs kompetens tas till vara.

7.1 Tillsyn

VSR är tillsynsmyndighet enligt LSO i Katrineholm och Vingåkers kommuner. Tillsynerna syftar till att granska att fastighetsägare och nyttjanderättshavare uppfyller de krav som följer av aktuell lagstiftning och dess föreskrifter.

Tillsyn kan genomföras på samtliga byggnader och andra anläggningar i medlemskommunerna. Tillsyn är det skarpaste verktyget och ska riktas där det gör mest nytta och ger störst effekt. Tillsyn prioriteras vid byggnader och anläggningar som omfattas av ett eller flera av följande kriterier och där tillsyn bedöms vara en effektiv förebyggande åtgärd:

- Hög frekvens av bränder eller tillbud
- En brand eller annan olycka kan medföra stor risk för många människors liv och hälsa
- En brand kan innebära stora ekonomiska kostnader
- En brand eller annan olycka kan innebära stora skador på miljön
- En brand kan innebära allvarliga skador på kulturhistoriska värden

Planering av tillsynsverksamheten sker årligen i VSRs tillsynsplan och har sin utgångspunkt i de verksamheter som beskrivs i tillsynsföreskriften. Utöver de byggnader och anläggningar som omfattas av tillsynsföreskriften omfattar tillsynsplanen även de verksamheter och anläggningar som utifrån lokala förhållanden bedöms ha stora risker i händelse av brand. Den regelbundna tillsynsverksamheten planeras utifrån tidsfrister. Då särskilt behov uppkommer genomförs även tillsyn i enskilda fall, exempelvis efter tips från allmänheten eller när behov av tillsyn konstateras efter en insats.

Det finns olika metoder för att genomföra tillsyn. De metoder som används inom VSR är:

- Tillsynsbesök (besök på plats)
- Granskning av handlingar från objekt
- Erfarenhetsåterkoppling från räddningsinsatser och information från olycksutredningar
- Medverkan i andra myndigheters samråd (exempelvis byggsamråd)

Det kan även genomföras oanmälda tillsyner på samlingslokaler och restauranger som har tillstånd för alkoholserving. Dessa tillsyner sker då på kvällstid eller nattetid i samverkan med alkoholhandläggaren, polismyndigheten, miljöförvaltningen och Skatteverket.

Tillsyn kan leda till att beslut meddelas om att åtgärder ska genomföras för att höja nivån på brandskyddet.

Delegation att utföra tillsyn enligt LSO och LBE ges enligt gällande delegationsordning efter en bedömning att nödvändig kompetens finns.

7.2 Stöd till den enskilde

Den enskilde har enligt lagen om skydd mot olyckor själv det primära ansvaret för att skydda liv, egendom och miljö. Den enskilde har också ansvaret att inte orsaka olyckor. Med den enskilde menas alla människor, företag, organisationer och myndigheter.

I första hand är det den enskilde som ska vidta åtgärder och bekosta åtgärder som syftar till att förhindra olyckor och begränsa konsekvenser av de olyckor som inträffar. VSR ska kunna gripa in när den enskilde själv inte klarar att hantera situationen. Även om räddningsstyrkan kan rädda stora värden kan också stora

värden gå till spillo trots massiva räddningsresurser. Det kan bero på att olycksförloppet är för snabbt, alarmering inte sker tidigt nog eller körtiden är för lång.

Information och utbildning är en viktig del av det förebyggande arbetet och sker främst genom anpassade utbildningar för olika grupper inom skola och annan offentlig sektor, näringslivet, organisationer, föreningslivet med flera. Syftet med informationen och utbildningarna är att ge den enskilde en god möjlighet att skydda sitt liv och sin egendom och att inte orsaka olyckor. VSR genomför extern utbildning riktad främst till medlemskommunerna, men även till privata företag och privatpersoner i Katrineholm och Vingåkers kommuner. Syftet med utbildningarna är att öka kunskapen om brandskydd och därigenom underlätta för kommunala förvaltningar och privata företag att bedriva ett fungerande systematiskt brandskyddsarbete.

Den enskildes motivation att ta sitt eget ansvar är en framgångsfaktor för att minska antalet olyckor. Informationen om dels den enskildes ansvar, dels VSRs förmåga att göra en verkansfull insats på specifika objekt eller inom ett givet geografiskt område ska systematiskt kommuniceras.

7.3 Rengöring och brandskyddskontroll

VSR ansvarar för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll av fasta förbränningsanordningar i Katrineholm och Vingåkers kommuner. På uppdrag av VSR utförs rengöring och brandskyddskontroll i Katrineholm och Vingåkers kommuner av entreprenör som VSR tecknat avtal med. Respektive skorstensfejarmästare ansvarar via delegation för att uppdatera och underhålla VSRs förteckning över objekt för rengöring och brandskyddskontroll. Frister för brandskyddskontroll och kompetens att utföra denna har beslutats och meddelats av MSB. Frister för rengöring beslutas av respektive medlemskommun. VSR möjliggör för den enskilde att själv rengöra sin förbränningsanordning. Dispens för rengöring av egen anordning i den egna fastigheten lämnas efter att godkänd brandskyddskontroll utförts och en särskild ansökan upprättats och godkänts av VSR.

VSR säkerställer att de avtalade entreprenörerna har förmåga att genomföra uppdraget om rengöring och brandskyddskontroll bland annat genom att regelbundet följa upp:

- Att brandskyddskontrollerna genomförs rättssäkert
- Att rengöring och brandskyddskontroll genomförs i enlighet med gällande frister
- Att entreprenörerna har tillgång till rätt resurs och kompetens för uppdraget

En mer detaljerad beskrivning av rengöring och brandskyddskontroller finns att läsa på www.vsr.nu under rubriken *Information till allmänheten*.

7.4 Övriga förebyggande åtgärder

VSR stödjer kommunerna i ärenden enligt plan och bygglagen (2010:900). Det innebär bland annat att vara sakkunnig i brandfrågor i stora delar av byggprocessen. Det handlar också om att i kommunens planprocesser beakta risker som ras- och skred, översvämning, avstånd till olika former av riskfylld verksamhet samt beakta sådant som kan ha betydelse för kommunens förmåga att genomföra insatser som behov av fordon för livräddning på hög höjd, brandposter och behov av framkomlighet för räddningstjänstfordon.

VSR bistår kommunerna genom att ge kommunerna beslutsunderlag i frågor gällande eldningsförbud och upphävande av eldningsförbud.

I frågor om serveringstillstånd enligt alkohollagen (2010:1622) bistår VSR kommunerna i frågor om lokalerna är anpassade för den verksamhet som ansökan avser, bland annat avseende antal personer som ska vistas i lokalen.

VSR samverkar med andra aktörer i kommunerna och genomför exempelvis trygghetsvandringar i olika bostadsområden i centralorterna och i kransorterna. Vi arbetar tillsammans med kommunerna och statliga myndigheter i bland annat Rådet för trygghet och säkerhet (RTS) och Brottsförebyggande rådet (BRÅ) för att öka tryggheten och säkerheten i våra medlemskommuner.

VSR är även remissinstans till Polismyndigheten i frågor kring säkerhet vid allmän sammankomst, offentlig tillställning, användande av offentlig plats, idrottsevenemang eller fyrverkeri, scenfyrverkeri eller annan pyroteknik enligt ordningslagen (1993:1617) samt tillstånd till hotell- och pensionatverksamhet enligt lag (1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse. VSR bistår också Trafikverket i trafikplanering vid ny- eller ombyggnation av vägar och järnvägar där man beaktar saker som insatstider, risk för ras och skred, översvämningrisk samt avstånd till olika former av riskobjekt och närhet till vattenskyddsområde.

VSR är remissinstans till Länsstyrelsen i frågor om tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken (1998:808).

8. Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

Detta kapitel beskriver hur Västra Sörmlands Räddningstjänst organiserar sin operativa verksamhet samt vilken förmåga som finns.

Den operativa förmågan är utformad utefter vilket behov som finns. Den samlade förmågan att genomföra en räddningsinsats kan beskrivas som en kombination mellan hur snabbt en första insats kan påbörjas, mängden tillkommande resurser samt hur själva räddningsinsatsen genomförs.

8.1 Övergripande

VSR ska utföra räddningstjänst enligt LSO för att rädda liv, egendom och miljö när följande kriterier är uppfyllda.

- det finns behov av ett snabbt ingripande
- det hotade intressets värde står i proportion till kostnaden för insatsen
- den drabbade inte själv har möjlighet att begränsa skadorna
- samt omständigheterna i övrigt

VSRs räddningsstyrkor utgår från fem brandstationer. Katrineholm har en heltidsstation och de fyra övriga, Vingåker, Julita, Björkvik och Högsjö är RiB-stationer, det vill säga stationer som bemannas med Räddningspersonal i Beredskap (RiB). Björkvik har även en frivillig brandkår, räddningsvårn, som om de har möjlighet kan ansluta som en extra resurs och utföra vissa begränsade uppgifter.

På heltidsstationen i Katrineholm finns medarbetare som är beredda att inom 90 sekunder från att larmet går rycka ut till en olycksplats. 25 personer är fördelade på fyra skiftlag som jobbar ett dygn åt gången. Räddningsstyrkan består av en insatsledare som åker med eget fordon på larm, en styrkeledare som fungerar som styrkeledare på larm samt leder det dagliga arbetet i skiftet, samt fyra brandmän.

På övriga stationer varierar inställetiden mellan 90 sekunder och 7 minuter beroende på hur verksamheten är organiserad och om personalen utgår från hemmet eller först ska ta sig till sin station. Bemanningen varierar mellan en Första Insats Person (FIP) som minst och upp till en FIP och två brandmän som mest.

8.1.1 Tillgång till egna resurser och i samverkan med andra räddningstjänster

Västra Sörmlands Räddningstjänst har följande resurser inom organisationen:

- Kemresurs
- Rökskydd
- Skogsbrandresurs
- Oljeskyddsresurs
- Resurs för ras och tung räddning
- Resurs för vertikal räddning
- Terränggående fordon
- Höjdfordon
- Båtresurser
- Tankbilar
- Motorsprutor
- Översvämningsresurs
- Drönare

Genom samverkansavtal har VSR även tillgång till följande resurser vid behov. Dessa resurser styr inte VSR själva över vilket kan innebära en prioritering mellan flera aktörer som önskar dessa resurser:

- Kemresurser, regionala samt nationella
- Skogsbrandsresurser, regionala samt nationella
- Oljeskyddsresurser, regionala samt nationella
- Översvämningsskydd, regionala samt nationella
- Vattendykare, regionala samt nationella
- Helikopter för skogsbrandbekämpning, via MSB
- Flygplan för skogsbrandbekämpning, via MSB
- Drönare, regional resurs
- Ledningsstöd, regional resurs
- Skogsbrandflyg, via Länsstyrelsen

8.1.2 Samverkan med andra räddningstjänster

VSR samverkar med Räddningstjänsten Östra Götaland (RTÖG) gällande övergripande ledning av räddningstjänstverksamhet, samverkan sker via ett särskilt avtal. VSR ingår också i Räddningsregion Sydöstra Sverige (RSÖS) vilket är ett samarbete med Östergötland, Jönköping, Blekinge, Kronoberg och Kalmar län gällande resurser vid större händelser. VSR har tecknat avtal om operativ samverkan med samtliga kommuner i länet. Avtal är också tecknat med angränsande räddningstjänster, Finspång, RTÖG och Nerike Brandkår. Ett avtal om samverkan på Hjälmarens är tecknat med samtliga kommuner runt sjön.

VSR har även tecknat avtal om sanering vid trafikolyckor med försäkringsbranschen, Trafikverket samt Vingåker och Katrineholms kommuner. Avtal är tecknat med Landstinget om att samtliga VSRs enheter larmas på sjukvårdslarm. VSR deltar även tillsammans med andra räddningstjänster, polis och ambulans i ett regionalt projekt gällande suicid.

VSR har även avtal med Björkviks frivilliga brandkår. Åtta personer har godkänts för att ingå i larmstyrkan. Dessa personer larmas ut på Björkviks samtliga larm via sms. Personalen övar tillsammans med den ordinarie styrkan i Björkvik.

8.1.3 Vatten till brandsläckning

Kommunerna tillhandahåller vatten för effektiv brandsläckning med räddningstjänstens utrustning. Grundnivån utgörs av publikationen *VAV P114 Distribution av dricksvatten. Funktionskrav, hydraulisk dimensionering och utformning av allmänna vattenledningsnät* (ges ut av branschorganisationen Svenskt Vatten¹⁴). Kommunerna ska tillhandahålla aktuella kartor över brandposter. Brandposternas antal och placering ska ske i samråd med VSR. Kapaciteten ska dimensioneras enligt VAV P114. För mer information om ansvarsfördelning, se förbundsordningen.

---

¹⁴ [Om oss - Svenskt Vatten](#)

8.1.4 Varning och alarmering

Signalen Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) ska med hjälp av systemet för utomhusvarning kunna ges inom Katrineholm och Vingåkers tätorter.

Räddningsledare ska omedelbart kunna utlösa signalen via SOS alarmering.

Signalen ska även kunna utlösas från ledningscentralen i Linköping. Varning till övriga invånare i VSRs insatsområde sker via radio och TV.

Alarmering av styrkorna ska ske genom avtal med SOS alarm på telefonnummer 112. Utgående alarmering till respektive räddningsstyrka ska ske på två av varandra oberoende vägar. Vid störningar i elförsörjningen ska batteribackup finnas för att säkerställa alarmering samt uthållighet vid strömbortfall.

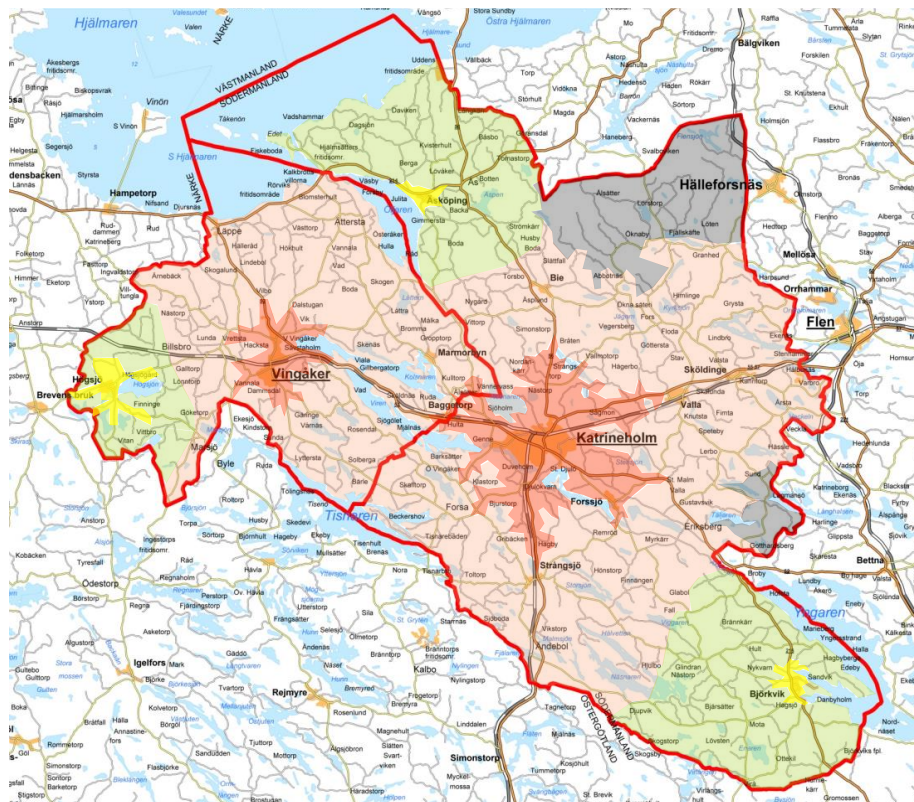
8.1.5 Tid från larm till att räddningsstyrkan är framme

Räddningsstyrkans framkomsttid har betydelse för olyckans skadeutveckling.

Med framkomsttid avses tid från larm till dess att första räddningsstyrka anländer till skadeplats. VSRs, eller genom samverkansavtal annan räddningstjänst, första enhet ska vara framme vid 100 procent av alla olyckor inom den tid som anges i handlingsprogrammets förmågekarta. Förmågekartan med tillhörande beskrivningar av vad de olika zonerna innebär mer i detalj återfinns i *Verksamhetsbeskrivning, VSR*¹⁵.

---

¹⁵ Bilaga A *Verksamhetsbeskrivning, VSR*

- Röd zon: Inom 10 minuter anländer en räddningsstyrka
- Rosa zon: Inom 20 minuter anländer en räddningsstyrka
- Gul zon: Inom 10 minuter anländer en FIP, inom 20-30 minuter anländer en räddningsstyrka
- Grön zon: Inom 20 minuter anländer en FIP, inom 20-40 minuter anländer en räddningsstyrka
- Grå zon: Inom 30 minuter anländer en räddningsstyrka

8.2 **Beskrivning av förmåga per olyckstyp**

Utifrån kapitel fyra, *Risker*, framgår vilka vanligt förekommande olyckor som VSR kan komma att hantera. Vid hanteringen av en olycka är en viktig utgångspunkt vilken övergripande effekt som ska uppnås. För att uppnå denna effekt behöver ett antal uppgifter genomföras i syfte att ha positiv effekt på händelseförloppet – så kallade nyckeluppgifter. Av dessa nyckeluppgifter är vissa sådana som är viktiga för att omedelbart begränsa det fortsatta olycksförloppet i samband med att första enhet anländer till olycksplatsen. Andra nyckeluppgifter är centrala för att bryta hela skadeförloppet.

Det finns skillnader i förmågan som inte framgår nedan under respektive olyckstyp. Inom VSR finns olika styrkestorlekar inom RiB. En större styrka har större uthållighet och kapacitet att hantera en händelse på egen hand. En detaljerad beskrivning av olika stationers bemanning, resursers omfattning och placering framgår av dokumentet *Verksamhetsbeskrivning, VSR*.

8.2.1 Brand i byggnad

	Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
Brand i byggnad	<ul style="list-style-type: none"> • Rädda liv • Släcka brand • Förhindra brandspridning • Förhindra egendomsskador • Förhindra skador på miljön 	<ul style="list-style-type: none"> • Omedelbar släckinsats • Omedelbar livräddning • Invändig släckning genom rökdykning • Invändig livräddning • Utvändig släckning • Förhindra spridning till annan brandcell • Förhindra spridning till annan byggnad • Utrymning via stege • Utrymning via höjdfordon • Restvärdesräddning • Akut omhändertagande • Ledning- och samordning 	<ul style="list-style-type: none"> • Höjdfordon • Tankfordon • Motorsprutor • Rötskyddsresurs • Drönare (UAS)

Förmåga per station

- Katrineholms heltidsstation ska med egen personal kunna genomföra en invändig livräddningsinsats med rökdykning. Vingåker och Högsjös RiB-stationer har förmågan att genomföra invändig livräddningsinsats med rökdykning när förstärkande enheter är på plats och kraven för rökdykning är uppfyllda.

- Katrineholms heltidsstation och samtliga RiB-stationer ska kunna upprätta en alternativ utrymningsväg, med hjälp av bärbar stegutrustning, för nödställd upp till minst 11 meter ovanför marknivå.
- Katrineholms heltidsstation och Vingåkers RiB-station ska kunna upprätta en alternativ utrymningsväg, med hjälp av höjdfordon, för nödställd till minst 16 meter ovanför marknivå.

Vid normal beredskap kan 95 procent av alla olyckor som kräver utrymning eller livräddning via höjdfordon genomföras inom 10 minuter.

Vid två eller tre samtidigt pågående insatser, viss resursbrist eller driftstörning kan 95 procent av alla olyckor som kräver utrymning eller livräddning via höjdfordon genomföras inom 30 minuter.

Fyra eller flera samtidigt pågående insatser, större resursbrist eller större driftstörning kan 95 procent av alla olyckor som kräver utrymning eller livräddning via höjdfordon genomföras inom 60 minuter.

Specialresurser, inom förbundet, kopplade till brand i byggnad.

- Vid långvariga insatser är luftdepån särskilt viktig.
- Vid insatser som kräver större restvärdesräddning är restvärdesläpet nödvändigt.

Variation över ytan och över tid

- Förmågan varierar på så vis att insatstiden varierar beroende på var i förbundet olyckan sker.
- Om olyckan sker i kommunernas tätorter uppskattas åtgärder kunna påbörjas inom 10 minuter från 112-anropet.
- Skulle olyckan ske utanför tätorten förväntas majoriteten av insatserna kunna inledas inom 15-20 minuter. Som kompensation för den något längre insatstiden används civila insatspersoner (CIP) som en resurs för att kunna göra en första begränsande åtgärd.
- Då olyckan sker på en plats där inga vägförbindelser finns (såsom öar) kan det dröja upp till 60/90 minuter innan en räddningsresurs kan påbörja en insats.
- Förmågan varierar ej över tid då beredskapen är densamma året runt.

8.2.2 Brand ute

	Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
Brand ute	Rädda liv Släcka brand Förhindra brandspridning Rädda egendom	Skapa aktuell lägesbild Brandsläckning Vattentransport Vattenförsörjning Samverkan med andra aktörer Logistik Ledning och samordning	Tankfordon Skosbrandresurs Motorsprutor Terrängfordon Drönare (UAS)

Förmåga per station

- Varje enskild station ska kunna hantera en brand som är mindre till ytan och som är upp till 30 meter från farbar väg. Samtliga stationer ska även kunna hantera övriga bränder utomhus, till exempel fristående fordon och containerbrand.

Specialresurser, inom förbundet, kopplade till brand ute

- Vid utomhusbränder som hanteras av RiB-stationerna sker alltid förstärkning från heltidsstationen. Även skogsbrandsdepåerna kan nyttjas.
- Vid större utomhusbränder är det till stor fördel att få en överblick över brandens utbredning. I nuläget finns denna förmåga på heltidsorganisationen. Förmågan kan också uppnås genom samverkan med andra aktörer där vi kan få information från deras drönare, helikopter, flyg etc.

Variation över ytan och över tid

- Förmågan varierar på så vis att insatstiden variera beroende på var i förbundet händelsen inträffar.
- Insatsförmågan anses ej vara likvärdig i hela förbundet då material och personal varierar mellan stationerna. Dock ska varje station kunna hantera en

mindre brand ute. Samtliga stationer ska även kunna hantera övriga bränder utomhus, till exempel fristående fordon och containerbrand.

- Vid en större brand utomhus har förbundet goda möjligheter att hantera en sådan insats i och med att förbundet har möjlighet att snabbt få fler resurser till branden. Genom samverkansavtal finns även skogsbrandsdepåer som kan nyttjas vid större händelser som kräver mycket materiel.
- Förmågan varierar ej över tid då beredskapen är densamma året runt.

8.2.3 Trafikolycka

	Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
Trafikolycka	Rädda liv Förhindra följdolyckor Förhindra skador på miljön Minska samhällspåverkan utan att göra avkall på säkerheten	Avspärning Säkra olycksplatsen mot påkörning och brand Losstagning Akut omhändertagande Förhindra utsläpp Ledning och samordning	Resurs tung räddning (TR) Kemresurs Buffertfordon

Förmåga per station

- Varje enskild station ska kunna hantera en trafikolycka med personbil genom att som minst spärra av, varna andra trafikanter, bedöma skadetillstånd samt genomföra snabbt uttag av kritiskt men ej fastklämd person.

Specialresurser, inom förbundet, kopplade till trafikolycka

- Vid trafikolyckor med större/tyngre fordon kan specialresursen tung Räddning (TR) spela en viktig roll.
- Vid trafikolyckor med avancerad losstagning genomförs detta av heltidsstationen. Övriga larmade stationer på plats är då behjälpliga.

Variation över ytan och över tid

- Förmågan varierar på så vis att insatstiden varierar beroende på var i förbundet händelsen inträffar.
- Givet placeringen av TR i relation till händelsen så varierar insatstiden till dess att specialåtgärder kan påbörjas.
- Förmågan varierar ej över tid då beredskapen är densamma året runt.

8.2.4 Olycka med farliga ämnen

	Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
Olycka med farliga ämnen	Rädda liv Stoppa skadeutbredningen Förhindra skador på miljön	Utrymma eller inrymma personer Varna Avspärning Omedelbar livräddning Indikering Stoppa/begränsa utsläpp Sanera Kemdykning Samverkan med andra aktörer Ledning och samordning	Kemresurs Tankfordon Drönare (UAS) Oljeskydds-resurs

Förmåga per station

- Varje enskild station ska kunna hantera identifiering av kemikalier, bedöma vilket riskområde och skyddsnivå som är nödvändigt, avspärning av området samt akut begränsning av utsläppet.

Specialresurser, inom förbundet, kopplade till olycka med farligt ämne

- Heltidsstation ska också kunna hantera livräddning, akut personsanering, uppsamling av utsläppt vätska, insats i kemskyddsdräkt, pumpning av brandfarlig vätska samt sanering av insatspersonal.

Specialresurser, inom närliggande förbund kopplade till olyckor med farliga ämnen.

- Genom samverkansavtal med RTÖG uppnås uppsamling av större mängd vätska, skyddsjordning samt håltagning av brandfarlig tank.

Kontaktvägarna för specialresurser kan antingen vara direkt till den aktuella räddningstjänsten eller via annan myndighet.

Variation över ytan och över tid

- Förmågan varierar på så vis att insatstiden varierar beroende på var i förbundet händelsen inträffar.
- Givet placeringen av förbundets kemresurs till händelsen så varierar insatstiden till dess att specialåtgärder kan påbörjas.
- Förmågan varierar ej över tid då beredskapen är densamma året runt.

8.2.5 Naturolycka

	Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
Naturolycka	Rädda liv Förhindra skada på egendom Förhindra skada på miljön Stödja andra aktörer Minska påverkan på samhället	Säkra framkomlighet på vägar Skapa aktuell lägesbild Terrängtransport Pumpa vatten Invallning Losstagning Samverkan med andra aktörer Ledning och samordning	Översvämningsresurs Resurs för ras och tung räddning (TR) Terrängfordon Reservkraftsaggregat Motorsprutor

Förmåga per station

- Varje enskild station ska kunna hantera enklare översvämningar och mindre stormskador.

Specialresurser, inom förbundet, kopplade till naturolycka

- Utrustning och kompetens för ras och tung räddning (TR).

Specialresurser, inom närliggande förbund/myndighet kopplade till naturolyckor

- Utrustning och kompetens för ras och tung räddning.
- Kompetens för och tillgång till utrustning för sök och räddning.

Kontaktvägarna för specialresurser kan antingen vara direkt till den aktuella räddningstjänsten eller via annan myndighet.

Variation över ytan och över tid

- Förmågan varierar på så vis att insatstiden varierar beroende på var i förbundet händelsen inträffar.
- Vid flera händelser kan prioritering bli nödvändigt. Detta skulle kunna leda till att resursfördelningen, dvs. förmågan, varierar över den geografiska ytan
- Förmågan varierar ej över tid då beredskapen är densamma året runt.

8.2.6 Drunkning

	Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
Drunkning	Rädda liv	Snabb larm-hantering och insatstid Lokalisera personen Yt-livräddning Akut omhändertagande Transport på vatten Samverkan med andra aktörer	Båtar Hansabräda Drönare (UAS)

Förmåga per station

- Varje enskild station ska kunna utföra yt-livräddning samt akut omhändertagning. Samtliga stationer är utrustade med en mindre båt. Det finns även ett antal stationer som är utrustade med större båt.

Specialresurser, inom förbundet, kopplade till drunkning

- Större båt med utrustning för navigering.

Specialresurser, inom närliggande förbund kopplade till drunkning

- Räddningsdykare

Kontaktvägarna för specialresurser sköts via ansluten ledningscentral.

Variation över ytan och över tid

- Förmågan varierar på så vis att insatstiden varierar beroende på var i förbundet händelsen inträffar.
- Förmågan varierar ej över tid då beredskapen är densamma året runt.

8.2.7 Suicid/nödställd person

	Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
Suicid/nödställd person	Rädda liv	Initiera kontakt med nödställd person Akut omhändertagande Samverkan med andra aktörer Losstagning	Vertikal räddning Höjdfordon Hoppkudde

Nödställd person inkluderar hot om suicid samt personer som behöver hjälp med att bli evakuerad till säker plats, till exempel om någon har fastnat. Vid hot om suicid är samverkan med polis samt sjukvård av största vikt för att den utsatta personen ska få bästa möjliga hjälp.

Förmåga per station

- Varje enskild station har förmågan att hantera nödställd person.
- Samtlig uttryckande personal har fått utbildning för att hantera hot om suicid.

Specialresurser, inom förbundet, kopplade till nödställd person

- Räddningsklättring och höjdfordon.

Specialresurser inom närliggande förbund, kopplade till nödställd person

- Hoppkudde

Kontaktvägarna för specialresurser sköts via den anslutande ledningscentralen.

Variation över ytan och över tid

- Förmågan varierar på så vis att insatstiden varierar beroende på var i förbundet händelsen inträffar.
- Förmågan varierar ej över tid då beredskapen är densamma året runt.

8.3 Ledning i räddningstjänsten

Förbundet ingår i ett räddningsledningssystem med sex andra räddningstjänstorganisationer, nedan kallat räddningsledningssystemet¹⁶. I den övergripande ledningen finns ledningsfunktionerna vakthavande räddningschef och vakthavande befäl för att bemanna rollerna räddningsledningschef respektive driftchef. Det finns också säkerställt ledningsfunktioner för bemanning av ytterligare roller.

Den övergripande ledningen har möjlighet att kalla in ytterligare personal för tjänstgöring i övergripande ledning, ledning av räddningsinsats eller stab. Genom samarbeten med andra ledningssystem inom räddningsregion sydöstra Sverige (RSÖS) kan den övergripande ledningsförmågan tillfälligt utökas.

Vid förbundets enda heltidsstation planeras för minst en styrkeledare med kompetens för ledning av mindre omfattande räddningsinsatser i rollen som räddningsledare. Inom förbundets ledningssystem planeras normalt för att det dygnet runt året om ska finnas en regional insatsledare och en insatsledare tillgängliga för skadeplatsnära ledning. Dessa ska kunna bemanna någon eller några av rollerna räddningsledare, sektorchef, storsektorchef och sektionschef. Beslut om antal ledningsfunktioner för skadeplatsnära ledning som skiljer från planerad bemanning kan fattas vid enstaka och särskilda situationer enligt punkt 8.4.

För stabsarbete inom den övergripande ledningen och förstärkning av ledning på skadeplats finns särskilda planer och styrdokument¹⁷.

Alla ledningsnivåer disponeras efter aktuell risk- och hotbild eller pågående insatser inom förbundets område. Planeringen utgår från att de tre ledningsfunktionerna styrkeledare, insatsledare och regional insatsledare samtliga inom 60 minuter efter larm kan verka i en ledningsroll vid räddningsinsats inom förbundets område.

Tiden från det att larmet inkommer till resurser för ledning av räddningsinsatser kan påbörja ledningsarbete framgår av förmågekartan som återfinns under kapitel 8.1.5. Mer detaljer finns i verksamhetsbeskrivningen¹⁸.

---

¹⁶ Bilaga A, Räddningsledningssystem för Räddningstjänsten Östra Götaland och till räddningscentralen anslutna kommuner eller organisationer

¹⁷ Bilaga A, VRC-stab, Vakthavande räddningschef stab och FRYL, Förstärkt yttre ledning

¹⁸ Bilaga A, Verksamhetsbeskrivning, VSR

8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser

Inom förbundets område inträffar mer eller mindre regelmässigt samtidiga händelser, dels sådana som uppfyller kriterierna i 1 kap. 2 § i lagen om skydd mot olyckor, men också andra typer av insatser med påverkan på beredskap och förmåga att genomföra räddningsinsatser

Förbundet strävar efter att räddningsinsatser och andra händelser ska hanteras av de resurser en specifik händelse faktiskt kräver. Samtidiga larm hanteras i huvudsak utifrån rutinen att närmaste resurs ska larmas. Om räddningsresurser placerade på närmaste brandstation redan är upptagna eller saknar förmåga larmas resurser från näst närmaste station och så vidare.

Vid omfattande händelser, exempelvis långvariga eller resurskrävande insatser, kan extra egen personal kallas in för att upprätthålla beredskap eller medverka vid räddningsinsats. För att upprätthålla en tillfredställande beredskap vid dessa tillfällen kan personal och räddningsresurser flyttas till taktiskt lämpligare plats.

Samverkan sker inom ramen för befintligt räddningsledningssystem samt enligt rutin för räddningsregion sydöstra Sverige¹⁹.

Den övergripande ledningen värderar kontinuerligt förmågan till räddningsinsats i förhållande till aktuell riskbild. Om vår förmåga till räddningsinsats är påverkad på grund av exempelvis flera pågående insatser, resursbrist eller icke planerade driftstörningar, kan detta medföra längre insatstider, lägre kapacitet och sämre uthållighet.

Räddningschef eller den som denne utser får besluta om annan bemanning, beredskap och förmåga. Dessa särskilda situationer kan vara mycket omfattande räddningsinsatser, hastigt uppkommen och omfattande personalbrist eller liknande extraordinär situation. Sådana beslut får fattas för att upprätthålla en tillfredställande och rimlig förmåga till räddningsinsats utifrån tillgängliga resurser sett till hela området.

8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap

Vid räddningstjänst under höjd beredskap ska VSR rädda befolkningen och civil egendom från krigets verkningar. VSR ska under höjd beredskap, förutom fredstida uppgifter, även ansvara för:

- Upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden
- Indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel

---

¹⁹ Bilaga A, Räddningsledningssystem för Räddningstjänsten Östra Götaland och till räddningscentralen anslutna kommuner eller organisationer och Rutin för samverkan RSÖS samt Rutin regional förstärkningsresurs.

- Kompletterande åtgärder som är nödvändiga för att denna verksamhet ska kunna fullföljas.

Vi ska också under samma tid delta i åtgärder för första hjälp och transporter av skadade, befolkningsskydd och understödja Försvarmakten. Krig är sannolikt den mest extrema situation vi kan ställas inför, men även för kriget bygger förmågan på vår dagliga förmåga att hantera omfattande och komplexa räddningsinsatser som pågår under lång tid. Våra system och rutiner för exempelvis omfattande skogsbränder kan således tillämpas i stora delar. Alternativ planering avseende tjänstgöring och placering kan förekomma. VSR avser ta del av och följa MSBs anvisningar för fortsatt uppbyggnad av förmåga som är direkt kopplat till räddningstjänst under höjd beredskap, samt fortsätta att utveckla vår robusthet och förmåga att vara en del av regionens civila försvar.

9 Uppföljning, utvärdering och lärande

För att följa upp handlingsprogrammet kommer förbundschef att rapportera till direktionen vid varje möte. Rapporteringen ska ge underlag till en dialog som syftar till att utveckla styrningen av förbundet. Den ska innehålla hur lätt, alternativt svårt, det har varit att uppnå målen. Förutom en avstämning av de uppsatta målen, ska det även redovisas hur efterfrågan har varit på de i medlemsuppdraget angivna områden där VSR ska bistå. Rapporteringen sker genom redovisning av nyckeltal, delårsrapport och årsredovisning. Direktionen kommer även att följa resultatet av öppna jämförelser då det ger en bra bild av hur VSR står sig i jämförelse med andra kommuner²⁰.

VSR gör återkommande systematisk uppföljning av sin verksamhet. De metoder som VSR använder sig av vid undersökning av olyckor är dels grundläggande undersökning, dels utökad undersökning. Grundläggande undersökning genomförs efter alla olyckor som föranlett en räddningsinsats genom den händelserapport som insatsledaren skriver. Utökad undersökning genomförs då räddningsledaren anser det nödvändigt utifrån de prioriterade områdena. Räddningschefen kan också begära att en utökad undersökning genomförs. Utökad undersökning görs av undersökande och lärande enheten men enheten kan i sin tur ta hjälp av annan personal inom VSR eller av externa resurser.

För direktionen är det intressant att veta vilka och hur många väsentliga förbättringar VSR har vidtagit inom räddningstjänst, förebyggande och efterföljande verksamhet.

---

²⁰ [Trygghet och säkerhet | SKR](#)

9.1 Medlemsdialog

Dialogen mellan medlemmarna och VSR sker enligt förbundsordningen genom:

- Medlemssamråd.
- Årsredovisning.
- Delårsrapport.
- Ömsesidig information kring frågor av principiell beskaffenhet eller större vikt.
- Samråd med medlemmarna innan beslut om investeringar utöver budget tas.

Bilaga A: Dokumentförteckning

Följande avtal gällde vid tidpunkten för handlingsprogrammets fastställande:

Avsiktsförklaring för räddningstjänsterna inom Räddningsregion Sydöstra Sverige, RSÖS

Banverket, Avtal gällande sanering, arbetsjordning av kontaktledning, evakuering och utbildning

Björkviks frivilliga brandkår

Brandskyddsföreningen Södermanland, samverkansavtal

Finspångs kommun, Överenskommelse om operativ samverkan

Försäkringsbranschens Restvärdesräddning i Sverige AB

Nerikes Brandkår, samverkansavtal

Polismyndigheten i Södermanlands län, samverkansavtal

RTÖG, Avtal gemensam larm- och ledningsorganisation med tillhörande räddningscentral mellan Räddningstjänsten Östra Götaland (RTÖG) och Västra Sörmlands Räddningstjänst

RTÖG, Avtal om övergripande ledning av den operativa räddningstjänstverksamheten mellan Räddningstjänsten Östra Götaland Västra Sörmlands Räddningstjänst

Samverkan gällande utförande av beredningsuppgifter vid jävsituationer enligt Lag om brandfarliga och explosiva varor (SFS 2010:1011) och Lag om skydd mot olyckor (SFS 2003:778)

Samverkan med RTÖG, Motala-Vadstena, Finspång, Ödeshög, Kinda, Mjölby/Boxholm och Ydre

Samarbetsavtal mellan Region Sörmland och Västra Sörmlands Räddningstjänst, IVPA – I väntan på ambulans

Samarbetsavtal mellan Region Örebro län och Västra Sörmlands Räddningstjänst, IVPA – I väntan på ambulans

Samverkan mellan Sörmlands Räddningstjänster (Eskilstuna, Flen, Strängnäs och Sörmlandskusten)

Skorstensfejarna LJ AB

SOS, Samarbetsavtal mellan SOS Alarm och Västra Sörmlands Räddningstjänst
avseende kommunal räddningstjänst

Trafikverket Region Mälardalen

Uppdrag till Västra Sörmlands Räddningstjänst, Katrineholms kommun och
Vingåkers kommun

Voith Paper, Högsjö

Övergripande styrdokument för Västra Sörmlands Räddningstjänst

Förbundsordning

Politiskt policydokument för VSR

Reglemente för direktionen

Uppdrag till Västra Sörmlands Räddningstjänst

Övriga dokument som hänvisas till i handlingsprogrammet:

FRYL, Förstärkt yttre ledning (RTÖG)

Risakanlys för händelser som kan föranleda räddningsinsats, VSR

Rutin för samverkan RSÖS samt Rutin regional förstärkningsresurs.

Räddningsledningssystem för Räddningstjänsten Östra Götaland och till
räddningscentralen anslutna kommuner eller organisationer (RTÖG)

Vakthavande räddningschef stab (RTÖG)

Verksamhetsbeskrivning, VSR

Övriga referenser som hänvisas till i handlingsprogrammet:

[Ingen ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand : en nationell strategi för att stärka brandskyddet för den enskilda människan \(msb.se\)](#)

[Katrineholms kommun – Wikipedia \(2021-10-13\)](#)

[Kommunal-utvecklings-och-serviceplan-for-Vingakersbygden.pdf](#)

[Kommuner i siffror \(scb.se\) \(2021-10-13\)](#)

[Kommungruppsindelning | SKR](#)

[Om oss - Svenskt Vatten](#)

[Psykisk hälsa och suicidprevention \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

[Trygghet och säkerhet | SKR](#)

[Vingåkers kommun – Wikipedia \(2021-10-13\)](#)

[Översiktsplan 2030 Katrineholms kommun - del staden.pdf](#)

Bilaga B: Beskrivning av samråd

Handlingsprogrammet var på externt samråd under vintern 2021 från början av december med sista svarsdatum 31 januari. Samrådet genomfördes skriftligen. Sändlistan för samrådet var enligt följande:

Kommuner:

Eskilstuna: info@eskilstuna.se

Flens kommun: flenskommun@flen.se

Katrineholms kommun: kommunen@katrineholm.se

Nyköpings kommun: kommun@nykoping.se

Strängnäs kommun: kontaktcenter@strangnas.se

Vingåkers kommun: kommun@vingaker.se

Räddningstjänster:

Finspång: raddningstjansten@finspang.se

Nerikes brandkår: info@nerikesbrandkar.se

RTÖG: info@rtog.se

Sörmlandskusten: raddningstjansten@nykoping.se

Övriga:

KFAB: ingmar.eriksson@kfab.se

Länsstyrelsen i Sörmlands län: sodermanland@lansstyrelsen.se

Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap: registrator@msb.se

Polismyndigheten: registrator.ost@polisen.se

Region Sörmland: kontaktcenter@regionsormland.se

Sörmland vatten: kundservice@sormlandvatten.se

Vingåkers Kommunfastigheter: vingakershem@vingaker.se

Organisationer:

Brandskyddsföreningen: sbf@brandskyddsforeningen.se

Bilaga C: Hamnar och dess gränser i vatten

Ej aktuellt